

NATIONALPARK
KONGERNES NORDSJÆLLAND

Dagsorden rådets 7. møde i perioden 2022-2026

Mandag den 27. maj 2024, Danhostel Hillerød/Nordisk Lejrskole, Lejrskolevej 4, 3400 Hillerød

Deltagere: Andreas Kelager, Birgitte Benzon Bang, Bo Simonsen, Charlotte Åsell Pedersen, Erik Helmer Pedersen, Frank Allan Rasmussen, Henny Green, Jesper Fogt Nielsen, Katrine Dam Abildgren, Kirsten Rolfsager, Lone Søderkvist Kristensen, Marianne Christensen, Michael Gyldendal, Michael Houmark-Nielsen, Niels Hald, Peter Plant.

Afbud fra: Sally Schlichting, Louise Roum og Julie Bouchet.

Fraværende: Klavs Nielsen

Eksterne deltagere fra sekretariatet: Anders Kring Mortensen, Cæcilie Ryhl Olsson og Lars Rudfeld.

Tidspunkt	Min	Nr.	Dagsordenspunkt	Bilag	Pkt.	Ansvar
16.30	10	1	Godkendelse af referat	1	B	Erik
16.40	20	2	Godkendelse af dagsorden		B	
17.00	15	3	Nyt fra bestyrelsen		O	Erik
17.15	45	4	Besøgscenter for Nationalpark Kongernes Nordsjælland	2	I	Mia
18.00	20	5	Proces for Nationalparkplan 2026-2032 – rådets rolle		I	Mia
18.20	20	6	Udkast til arbejdsprogram for 2025		I	Mia
18.40	45	7	Nyt fra rådets medlemmer og sekretariatet		O	Alle
19.25	5	8	Godkendelse af referat		B	Erik
19.30			Spisning og social hygge			Alle
20.00			Slut			

1. Godkendelse af referat jf. 6. rådsmøde

Referatet er vedlagt i bilag 1.

Frank Allan Rasmussen deltog ikke i sidste møde, selvom det kan tolkes anderledes i referatet.

2. Godkendelse af dagsorden

Godkendelse af dagsorden.

Beslutning:

Dagsordenen blev godkendt.

3. Nyt fra bestyrelsen

Erik og Louise orienterer om bestyrelsens møde d. 30. april 2024, herunder:

- Ny vedtaget partnerstrategi

- Støtte til etablering af venneforening
- Tilskud fra nationalparkpuljen for 2024
- Pilotprojekt for mere naturgræsning i Nordsjælland

Pilotprojektet vedr. naturgræsning kommer på som selvstændigt punkt på næste rådsmøde.

4. Besøgscenter for Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Indledning

Formålet med sagen er at informere og involvere nationalparkrådet i det igangværende arbejde med at udvikle et besøgscenter for Nationalpark Kongernes Nordsjælland på Esrum Kloster & Møllegård.

Indstilling

At rådet drøfter og kommer med forslag til kriterier for udvælgelse og prioritering af projektidéer til støtte for udvikling af besøgscenter for Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Sagsfremstilling

Efter nogen tid med forventningsafstemning, indholds- og rammesætning er arbejdet med at udvikle et besøgscenter for nationalparken gået ind i en mere konkret idéfase, hvor stedets lokale aktører Fonden Esrum Kloster & Møllegård (EKM), den socialøkonomiske virksomhed Kilden, Gribskov Kommune og nationalparksekretariatet har bidraget med projektidéer for områdets mangfoldige udviklingspotentiale (se nationalparkens projektidéer samt et uddrag af eksempler fra de øvrige samarbejdspartnere i bilag 2). Der er udarbejdet i alt 43 projekter, som skal indarbejdes i en helhedsplan. De 43 projekter er inddelt i følgende kategorier:

- Flow og tilgængelighed (7 projekter)
- Bygninger og større elementer i landskabet (17 projekter)
- Landskabet (14 projekter)
- Øvrige projekter (5 projekter)

Nationalparkens bidrag baserer sig i vidt omfang på de netop offentliggjorte rapporter "Esrum Kloster og Esrum Å, statusrapport over arkæologiske fund fra Esrum" og "Naturværdier omkring Esrum Kloster & Møllegård". Idéfasen udspringer af EKMs igangsætning af en helhedsplan for området med involvering af dets aktører, og dette arbejde er komplementært for udviklingen af besøgscentret for nationalparken.

Nationalparkbestyrelsen ønsker nationalparkrådets hjælp til at kvalificere projektidéer og identificere kriterier for udvælgelse og prioritering af projektidéer til støtte for udvikling af det centrale besøgscenter fx nationalparkhus, benyttelse/beskyttelse af natur- og kulturværdier etc., der kan understøtte nationalparkens formål og det videre arbejde.

Der er identificeret overlap og gensidige afhængigheder mellem projektidéerne, fx aktiviteter og formidling i bygninger, og i enkelte tilfælde fx naturprojekter og friluftsfaciliteter, er de gensidigt udelukkende.

Rådets drøftelser vil indgå i den endelige planlægning af workshop med medlemmer af bestyrelsen og nationalparkrådet d. 3. juni i tidsrummet kl. 18.00-20.00. På workshoppen vil de mange projektidéer blive præsenteret af bl.a. nationalparken, Kilden og EKM med mulighed for at drøfte både potentialer og dilemmaer, samt bidrage med yderligere perspektiver og idéer.

Beslutning:

Rådet drøftede forslagene og kom med input til den videre proces. Rådet ser frem til at blive inddraget i det videre arbejde, bl.a. den fælles workshop med bestyrelsen 3. juni 2024.

5. Udkast til arbejdsprogram for 2025

Indledning

Formålet med sagen er at involvere rådet i en indledende drøftelse af arbejdsprogram for 2025-2026 forud for bestyrelsens behandling på møder hhv. 3. juni og 9. september.

Sekretariatet anbefaler, at arbejdsprogrammet for 2025-2026 sigter efter at samle flere enkeltstående projekter, aktiviteter og formidlingstiltag mv. inden for nogle overordnede tværgående tematikker.

Indstilling

At rådet drøfter og giver bemærkninger til sekretariatets forslag til temaer for arbejdsprogram 2025-2026.

Sagsfremstilling

Arbejdsprogrammet og budgettet har til formål at realisere indsatser i nationalparkplan 2020-2026, Lov om nationalparker samt Bekendtgørelse om Nationalpark Kongernes Nordsjælland og sætter retning for sekretariatets virke.

Bestyrelsen ønsker, "at Nationalpark Kongernes Nordsjælland skal være kendt for at vise vej til en fremtid med endnu mere og rigere natur, og sammen med vores kulturarv skabe stærke muligheder for læring, oplevelser og friluftsliv formidlet på grundlag af solid faglighed og udstrakt lokalt samarbejde. Vi ønsker at gæster og borgere i nationalparken kan mærke naturens og historiens vingesus, og hvordan vi sammen kan skabe fremtiden. Bestyrelsen anser det for vigtigt; "at have fokus på opgaver, hvor nationalparken kan gå forrest i færre men betydningsfulde og synlige projekter, og på vores samarbejde, positive involvering og støtte i mangfoldige projekter og processer, som drives af andre" (jf. *bestyrelsens strategi 2023-2026 for et forandret og forbedret samspil mellem natur og mennesker*).

Blandt de vigtigste opgaver er følgende fremhævet:

- At etablere et besøgscenter og andre indgange eller 'porte' til nationalparken
- At planlægge en mere sammenhængende og udvidet nationalpark
- At udvikle mere og bedre natur
- Restaurering og formidling - Gurre Slotsruin
- Grønne veje til og i nationalparken
- At samarbejde og involvere

For at kunne implementere igangværende og planlagte konkrete indsatser, skabe tydelighed og synlighed og samtidig være i stand til at samarbejde om nye ideer, er det et nødvendigt ledelsesfokus at arbejdsprogrammet i højere grad bliver retningsættende i nogle tværgående temaer, der forbinder indsatsområderne; natur, kulturhistorie, friluftsliv, geologi og landskab, formidling, undervisning, forskning, lokalsamfund, erhverv og turisme.

Sekretariatet har formuleret et første bud på fem tværgående temaer/overskrifter for arbejdsprogrammet for 2025 til videre kvalificering. Sekretariatet vil på mødet uddybe temaerne og de underliggende projekter i:

- Livet i skoven
- Vand i landskabet
- Det åbne land
- Magtens landskab
- Nationalparken samler folk

Beslutning:

Rådet foreslog,

- at arbejdet med temaer inkluderer "bevægelse i landskabet", da naturen er landets største idrætsplads
- at det i højere grad i valg af temaer skal anerkendes, at natur og landskab generelt har stor betydning for den fysiske og mentale folkesundhed.
- At vand i landskabet bør overvejes at indeholde Pøleåen og Arresø
- At det skal overvejes, om nationalparken har åbent land i et omfang, så det kan retfærdiggøre et selvstændigt tema?
- At der kan arbejdes for at nedbryde skellene mellem de enkelte landskabs- og naturtyper
- At der skal være mere fokus på menneskers adgang til nationalparken (infrastruktur)
- At der skal være mere fokus på hestene
- At temaerne kun er så tværgående, som de underliggende projekter definerer.
- At kulturlandskabet skal mere i fokus
- At natursyn bør være en paraply for det samlede arbejde
- At vi skal have øje for synergi mellem emneområder, f.eks. at idræt i naturen kan være indgang til at opleve andre aspekter af nationalparken, f.eks. den rige natur.

6. Proces for Nationalparkplan 2026-2032 – rådets rolle

Indledning

Ifølge lov om nationalparker skal nationalparkplanen revideres hvert 6. år. Som grundlag for revisionen udarbejder og offentliggør nationalparkfonden en redegørelse for udviklingen i nationalparken, herunder en evaluering af de opnåede resultater i den forløbne planperiode.

Formålet med sagen er at rådet drøfter proces og egen rolle i en kommende proces for evaluering og revision af nationalparkplanen således at en ny plan kan træde i kraft i 2026.

Indstilling

1. At rådet drøfter ønsker til rådets rolle i den kommende proces for evaluering og revision af ny nationalparkplan
2. At rådet kommer med bemærkninger til udkast til tids- og procesplan

Sagsfremstilling

Den nuværende plan er fra juni 2020 og for at give den siddende bestyrelse og udpegede nationalparkråd mulighed for både at evaluere og revidere nationalparkplanen lægger sekretariatet op til en tids- og procesplan, der sigter mod vedtagelse af nationalparkplan for perioden 2026-2032 i 1. kvartal 2026.

Den kommende evaluering og revision af nationalparkplanen står på skuldrene af bestyrelsens strategi om et forandret og forbedret samspil mellem natur og mennesker baseret på værdierne involvering, dannelse og handlekraft.

Tabel: Udkast til tids- og procesplan

	2024			2025			2026		
Planlægning									
Evaluering									
Involvering									
Idéfase									
1. høring (12 uger)									
Skrivefase									
2. høring (12 uger)									
Skrivefase									
Evt. 3. høring (8 uger)									
Vedtagelse									

Beslutning:

Rådet besluttede at foreslå bestyrelsen, at der på linje med optakten til sidste nationalparkplan iværksættes et arbejde med udgangspunkt i de faglige rådsgrupper og de faglige temaer. Der skal i givet fald være fokus på at skabe synergi mellem de forskellige temaer.

Rådet foreslog videre, at det bør overvejes at være mere konkrete i forhold til en økonomisk prioritering i den kommende planperiode.

Rådet foreslog også til bestyrelsens overvejelse som led i idefasen at invitere til faglige workshops med forskellige interessentgrupper med henblik på at generere projektideer til den kommende plan.

Rådet lagde vægt på, at arbejdet for at skabe større geografisk sammenhæng i nationalparken bliver et centralt tema i den kommende nationalparkperiode.

7. Nyt fra rådets medlemmer og sekretariatet (bordet rundt)

Michael Gyldendal:

Pokemon er kommet til Flynderupgård!

Samarbejde med nationalparken om vandrerrute på Flynderupgård, som rummer en temarute, som kan overkommes af ikke-vandrere, herunder børnefamilier.

Problem med japansk pileurt.

Samarbejde med DGI, 4H og andre om formidling.

Frank Allan Rasmussen: Vandreture hitter! Fortsæt med det.

Katrine Abildgren: Spejderne har stor fokus på vildskab i naturen

Marianne Christensen: Henviser til, at Landbrugsstyrelsen i stigende grad fokuserer på støtte til natur og økologi.

Charlotte Aasell: Fik desværre ikke penge fra nationalparkpuljen til grejtrailer

DGI: Forårets store idrætsarrangementer er slut, og naturen får fred hen over sommeren.

Idrættens Find Vej-projekt udvikles til at omfatte flere oplevelser udover idrætten.

Jesper Fogt Nielsen: Et fokus for Alsønderup Lokalråd er udvikling af grusgraven syd for Mangholm til rekreative og naturformål.

Birgitte Benzon Bang: DN holder grønne møder, hvor alle aktive i DN mødes for at drøfte naturpolitik. DN nationalpark-træf i Kongernes Nordsjælland i september 2024.

Niels Hald: Folkeuniversitetet: Bl.a. foredrag med Michael Houmark om geologien i landskabet og rundtur til kirker og klostre. Flere ture undervejs, bl.a. om klostre, Gribskov m.m.

Peter Plant: LAG-Gribskov/Halsnæs har på linje med nationalparken støttet Ågabets Venner.

Henny Green: Nationalparkpuljeprojekt til forbedring af stiferhold for personer med funktionsnedsættelse

Michael Houmark-Nielsen: Samarbejder med sekretariatet om formidling af geologisk viden

8. Godkendelse af referat

Referatet godkendes på mødet.

Referatet blev godkendt.